

Bellum ante portas

A keleti front már elérte Mátészalka határát, a menekülők utolsó karavánjai húztak át a városon. Polgáriak és katonaiak egyaránt. Szaladtak a háború rémségei elől... a háborúba. Néhány órára a református lelkészlakon pihentek meg némelyek. Református lelkipásztorok is bőven voltak közöttük. Megbomlott a hadsereg fegyelme, aki csak tehetett, igyekezett levetni a katonai mundért, s civillé vedleni. A fegyvereket kutakba dobták. Az éhező lakosság szegényebb rétege üzletekből, boltokból hurcolta el, amit még lehetett. A régi közigazgatás megszűnt, az új még nem indulhatott be, a törvénytelenység senkiföldjén mindenki maga szabott törvényt magának. Egy fiatal magyar tiszt géppuskájával hadonászva igyekezett megállítani, feltartóztatni a fosztogató sokaságot, de már senki sem engedelmeskedett. A züllött hadsereg rendjét a dezertáló, civilbe bújt katonák fára aggatása sem tudta megakadályozni. Félelmetes látvány volt a szélben himbálózó fiatal magyar katonák hullája a villanyoszlopokon. Bokájukon kivilágított, éjjel is olvasható irat vágta szembe azt, akinek a szökés gondolata forgott fejében: így járnak az árulók. De akkor már ki volt az áruló? Az akasztott vagy az akasztó? Nem kétséges!

A déli órákban, karomon papi paláستtal beteglátogatásra indultam a kórházba. Utam a város központján vezetett át. A nagy embercsődületet nem tudtam mire vélni. Odasiettem. Az út két oldalán villanyoszlopokon újabb áldozatok teste lógott. Éppen akkor húzhatták fel őket, s az emberek még suttogták, hogy ezek a szerencsétlenek szinte mosolyogva álltak a kötél alá, maguk se hívnék azt, ami mégis bekövetkezett. Lábuk, kezük megkötözve, arcukon szederjessé vált a bőr, kiguvadt szemükkel mintha azt kérdezték volna, csakugyan igaz-e mindez. Lógó nyelvükön még csorgott a nyáluk. Talán szülőföldjüktől pár kilométerre érte őket utol a halál angyala.

Az értelmetlen háború újabb értelmetlenségek szülőanyja.